

2016. február 5.

Gyermekek, numizmatika, természet

Kincses Gyula

A benne lévő szeretet nem öregedett el – írta egyik tanítványa a 90 éves Kincses Gyula pedagógusról.

Debrecen. A napokban töltötte be 90. életévét a sokak által tisztelt, szakterületén tekintélynek számító Kincses Gyula, aki a Gyengénlátók Általános Iskolája és Nevelőotthon igazgatójaként dolgozott hosszú ideig, de a munkája mellett számos egyéb pozíciót is betöltött a város életében. Mondták róla, hogy kivételes, karizmatikus egyéniség, akire oda kell figyelni, aki olyan egyéni módon tud tekintélyt parancsolni, hogy az már-már kedvességnek tűnik. Neve már a '80-as években is fogalom volt – és nem csupán a pedagógus társadalom körében.

Tanított, kutatott, vezetett

A látássérültek pedagógiája területén mindig is a fogyatékos gyermekekért élt, dolgozott, küzdött és alkotott – tette mindezt igen szerényen, szolgálatkészen, halk szóval, de pedagógiai eszméiben rendíthetetlenül. Szívügyének tartotta a látássérült gyermekek nevelését, fejlesztését, tanítását. Értékrendjében folyamatosan jelen volt az érdek nélküli tenni akarás másokért. Olyan alkotó közösséget varázsolt maga köré, akikkel együtt küzdhetett azért, hogy diákjaik megfelelő szellemi és lelki munícióval felszerelve el tudják majd foglalni méltó helyüket a társadalomban.

– Gyógypedagógusi tevékenységemet 1950-ben a debreceni Siketnémák Intézetében kezdtem, ahol 22 évig teljesítettem szolgálatot, majd 1972. őszén elvállaltam a Gyengénlátók Általános Iskolája és Nevelőotthona alapításának szervezését, és további vezetését – idézi vissza a kezdeteket. Számos publikációja jelent meg országos és külföldi szakmai folyóiratokban, kiadványokban. Előadásokat tartott konferenciákon, szemészeti szakmai tanácskozásokon, és nemzetközi rendezvényeken.

– A színpreferencia, szintévesztés területén is végeztem vizsgálatokat, s kerestem a választ a gyermekek korától, nemétől, látásteljesítményétől függő színkedvelésre. Kutattam a színek jelentőségét, a színdinamikai törvények hatását, s azt a színharmóniát, amely a gyermekek életét kellemesebbé, könnyedebbé tehetné.

És így is lett: Kincses Gyula igazgatósága alatt a gyermekek élete valóban kellemesebb, könnyedebb volt, bizonyítja ezt jó néhány tanítvány visszaemlékezése, akik mind-mind nagy szeretettel gondolnak vissza egykori igazgatójukra, akit sokan szinte apjukként szerettek. A legkedvesebben egy kislány írt róla egyszer, ő így jellemezte Kincses Gyulát: „Öreg már, de a benne lévő szeretet nem öregedett el”. Majd az egyik hobbijáról, a numizmatikáról is beszél. Ezzel, mint mondja, nemzeti értéket mentett. Jó pár évtizeddel ezelőtt ugyanis megajándékozták egy nagyon régi, III. Béla uralkodása idején vert, előlapján ősmagyar rovásírással díszített rézpenzzel. Az uralkodó második típusú rézpenze a mai napig fel nem oldható arabizmaelita látszatírással – minden bizonnyal – a Szentföldre Magyarországon átvonuló francia keresztes hadak megsegítésére készült. – Árpád- és vegyes-házi uralkodóink többsége érmeinek egy-egy darabja a gyűjteményemben helyet kapott, valamennyi a kor történelmi eseményeibe beágyazva apáról fiúra szállva, évszázadok múlva már nem is családi hagyatékot, hanem nemzeti értéket képvisel – mondja Kincses Gyula, aki a témával kapcsolatban két könyvet is írt. Szülőfaluja, Pocsaj dombvidékén végzett régészeti ásatásai során pedig bronzkori kultikus csont-leletre bukkant, amely a Déri Múzeumba került. Néprajzi témájú írásai szülőfaluja Híradójában, a Debreceni Simonyi Napok irodalmi pályázatán, a Honvédelmi Minisztérium Levéltára kiadásában, valamint néprajzi pályázatokon jelentek meg. A természet szeretete és a természet megfigyelése is közel állt Kincses Gyulához. – Horgászként 1974-től a MOHOSZ Hajdú-Bihar megyei Intéző Bizottságában oktatási és ifjúsági felelősként szerveztem a horgászfilmek debreceni és vidéki bemutatását, nyaranta pedig Hajdúszoboszlón és Hajdúnánáson az ifik tábortatását. Az ornitológia területén végzett megfigyelései is maradandó adatokat szolgáltatottak a szakirodalom számára.

Kenyeres Ilona

ilona.kenyeres@naplo.hu

Elismerései

- Cházár András Emlékérem
- Dr. Bárczi Gusztáv Emlékérem
- Oktatásügy Kiváló Dolgozója
- Szakszervezeti Munkáért arany fokozat
- Maróthi György Díj
- Apáczai Csere János Díj
- Louis Braille Emlékérem arany fokozat
- Pedagógus Szolgálati Emlékérem
- Széchenyi Ferenc Jutalomérem III.
- MNM Kiváló Társadalmi Munkáért Érem
- Debreceni Akadémiai Bizottság Díja
- Pocsaj Nagyközség Díszpolgára
- Karácsony Sándor Emlékérem
- MTA Debreceni Bizottság Oklevél
- Maróthi György Díj és Emlékplakett

Ma is meghallgatják

Kincses Gyula néhány évvel ezelőtt költözött be feleségével a Szent Erzsébet Otthonba, ám Ilonka néni sajnos két éve elment, azóta a férj egyedül, ámde nem magányosan folytatja tovább azt a nyugdíjasként is igen tartalmasnak mondható életet, melyet mindig is élt. A mai napig is nagyon jó kapcsolatot ápol egykori kollégáival, akik közül többen látogatják, de ő maga is gyakran tartózkodik az otthon falain kívül, ügyesbajos dolgait intézve. Ilyenkor a tömegközlekedést választja, és szívesen beszélget az öt igen sokszor, különböző helyeken megszólító ismerősökkel, éppen úgy, mint régen.